

Olomoucké děti prožily motýlí den

Strana 2

Výstava Mezi námi: nic pro lhostejné

Strana 5

Univerzita nabízí tábor v laboratořích

Strana 6

Expedice Banát se dělí o zážitky

Olomouc – Jedenáct členů a příznivců olomouckých Přátel přírody vyrazilo na konci května na prodloužený týden do českých vesnic v rumunském Banátu. Jejich cílem bylo poznat tamní divokou přírodu a také podmínky, v nichž žijí naši krajané. Ti se tam přestěhovali převážně z Čech téměř před 200 lety.

Účastníci pobýli vždy několik nocí v českých vesnicích Svatá Helena a Gerník, navštívili i nejvýše položené Rovensko. Uchvátil je majestátní Dunaj, zelené pastviny, kopce pokryté listnatými lesy i volně přístupné jeskyně. Vnímali ale také tvrdý život krajanů, kteří se musejí doslova rvát o denní chleba.

Své zážitky Přátel přírody z klubu Malá liška shromáždili na stránce <http://www.malaliska.cz/banat>. Jsou tam postřehy z jejich putování, nechybí ani itinerář akce a odkaz na další český psané prameny o Banátu. Stránka poslouží všem, kdo si chtějí jen něco přečíst a prohlédnout zajímavé fotky, ale stejně tak těm, kteří plánují do tohoto koutu světa zajet dřív, než z něj bude turistický rezort.

Hynek Pečinka

Malá liška – klub přátel přírody
www.malaliska.cz

Viz rozhovor na str. 3

Prostějovští ochránci přírody oživí starý ovocný sad na Kosíři

Prostějov – Velkému Kosíři se vrací stará sláva. Poté, co tento nejvyšší hanácký vrchol nedávno po víc než sedmdesáti letech dostal novou rozhlednu, je tu další dobrá zpráva. Obnova čeká také starý ovocný sad, který lemuje známou cestu na Kosíř z Čelechovic na Hané.

Do „rekonstrukce“ sadu podél stezky po zelené turistické značce se v nejbližších dnech pustí prostějovské Regionální sdružení Iris Českého svazu ochránců přírody

(ČSOP), které na práce získalo 300 tisíc korun z grantového programu banky ČSOB a Nadace VIA.

„Smíšený ovocný sad je na Kosíři už přes osmdesát let, ale už asi čtyřicet let se v něm vůbec nepracuje. Dlouhá léta je zanedbaný. Ohrožují ho náletové křoviny, stromy jsou proschlé a neudržované, některé druhy úplně chybí. Plánujeme proto výřez křovin, ošetření zdravých stromů a výsadbu nových,“ popsala Petra Orálková ze sdružení Iris,

kteří mimo jiné trvale pečují o více než dvacet chráněných území a dalších asi patnáct přírodovědně cenných lokalit.

Sad zvaný Oulehle, což v hanáčtině znamená neúrodná půda, je velký asi čtyři hektary. Projekt ochránců přírody se týká necelé poloviny. Prakticky jde o třináct řad stromů, z toho je šest řad švestek a sedm řad třešní. Právě mezi třešněmi se bude muset i kácet.

Pokračování na str. 2

Aplikace Alois Nebel provede turisty po Jeseníkách

Jeseník – Filmový příběh Aloise Nebela, výpravčího ze stanice Bílý Potok, se díky své popularitě dočkal také zpracování do podoby aplikace pro mobilní telefony. Ta provází turisty po místech, která jsou s filmem či jeho komiksovou předlohou spojena.

Mobilní aplikaci, která provede turisty oblastí Jeseníků a Rychlebských hor, připravila agentura CzechTourism ve spolupráci s Jeseníky – sdružení cestovního ruchu. Cílem je zvýšit návštěvnost v místech, kde se příběh odehrává.

„Aplikace rozvíjí příběh Aloise Ne-

bela a nabízí návštěvníkům Jeseníků možnost získat další komiksové příběhy, které vznikly speciálně pro potřeby aplikace, nebo srovnat zá-

běry z filmu se skutečností“ uvedl Jakub Hlaváček z agentury CzechTourism.

Pokračování na str. 4

S MOBILEM ZA PŘÍBĚHEM ALOISE NEBELA. Uživateli nové aplikace se dostanou například do míst, kde se na Jesenícku těžilo zlato, soudily čarodějnice nebo k zaniklé lesní železnici.

Mladí tvůrci pro Dunaj: zvítězilo dílo Rybičky

Olomouc – Na sedmdesát mladých lidí se v pátek 14. června sešlo ve Freskovém sále bývalé kanovnické rezidence ve Wurmově ulici v Olomouci. U příležitosti Dne Dunaje se účastnili slavnostního předání cen 10. ročníku mezinárodní výtvarné soutěže Mladí tvůrci pro Dunaj.

Hlavní cenou, která je určena všem autorům vítězných děl, je splouvání řeky Moravy v CHKO Litovelské Pomoraví. Na raftech letos plulo dvacet dětí

a patnáct dospělých.

Prvním místo a Cenu společnosti Coca-Cola si od-

nesly žákyně Nela Ptáčnicková, Alena Svobodová a Petra Šlorová ze ZŠ Šakvice za dílo Rybičky. Oceněno však bylo i dalších devět děl. Jejich fotografie jsou dostupné na adrese: <http://www.uprm.cz/fotoarchiv/mladi-tvurci-pro-dunaj-2013/>.

Soutěž každoročně vyhlašuje Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje se sídlem ve Vídni a účastní se jí tisíce žáků. V České republice soutěž pořádá občanské sdružení Unie pro řeku Moravu ve spolupráci s Povodím Moravy, s. p. a společ-

ností Coca-Cola.

„Letošní, již 10. ročník mladých tvůrců se vyznačuje krásou vytvořených děl, která vznikala u řek a potoků v povodí Moravy. Soutěže se účastnilo jednatřicet škol a bylo nám zasláno na tři sta fotografií výtvarných děl, jež vytvořilo kolem 750 dětí,“ uvedl Michal Krejčí z Unie pro řeku Moravu. „V loňském roce náš národní vítěz zvítězil v mezinárodní konkurenci čtrnácti

zemí z povodí Dunaje, tak jsme zvědaví, jak se umístíme letos,“ dodal Krejčí. Mezinárodní

mottem soutěže je pro rok 2013 Zapoj se pro jesetera. Jelikož však tato ryba u nás nežije, zvolili organizátoři obecnější národní motto: Zapoj se pro ryby.

Povodí Dunaje zaujímá 24 procent území České republiky. Naprostou většinu vod pak do Dunaje odvádí řeka Morava a její přítoky. Den Dunaje se slaví 29. června.

Michal Krejčí

Unie pro řeku Moravu

tel.: 731 058 206

e-mail: info@uprm.cz

Děti prožily motýlí den v botanické zahradě

Olomouc – Děti a jejich rodiče prožily jeden červnový den v olomoucké botanické zahradě. V rozkvetlém parku plném barev a vůní plnily úkoly a pomáhaly papírovým motýlkům najít jejich ztracené barvy. „Nina i Honzík se nejdříve sty-

děli, ale pak se pustili s chutí do práce a aktivity je moc bavily. Je to určitě zajímavá příležitost, jak s dětmi trávit smysluplně volný čas,“ svěčila se Helena Jiríčková z Olomouce.

Na dobrodružnou cestu do říše motýlů a květin se děti vydaly díky občanskému sdružení OliVy,

které na program spolupracovalo s ekologickým centrem Sluňákov. „Děti poznávaly interaktivní formou život v přírodě. Na závěr dostaly malé květináče, hlínu a semínko, které si na místě samy zasadily a vzaly domů. Po nějaké době je bude čekat překvapení, jakou květinu vlastně pěstují,“ řekla Hana

Kroupová z občanského sdružení OliVy.

Motýlí den se konal v rámci projektu Měníme věci kolem nás. Jeho cílem je zapojit lidi do dění v místě, kde žijí, probudit u nich zájem o věci veřejné, posílit odpovědnost

za vlastní život

i dění kolem. Za tímto účelem spojilo své síly šest neziskových organizací z různých míst České republiky, které mají rozvoj aktivního občanského života ve svém poslání. Projekt řídí Spiralis, o.s., partneři projektu jsou: Náš kraj, o.s., dále Dobrovolnické centrum Ústí nad Labem, Česká Skalice,

o.p.s., Trialog, o.p.s. a OliVy, o.s.

Projekt Měníme věci kolem nás, reg. č.: CZ.1.07/3.1.00/37.0236, je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Více informací je na <http://www.pridamse.info/>.

Martina Vyslouzilová

OliVy, o.s.

e-mail: konvik@klikni.cz

Ochránci přírody z Prostějova ožíví starý sad na Kosíři

Pokračování ze str. 1

„Některé stromy mají před sebou dalších dvacet až čtyřicet let života, v sadu jsou však i takové, které musí pryč. Skácet je potřeba asi tři řady třešní,“ doplnila Orálková.

Některá torza a dožívající stromy v sadu zůstanou a poslouží pro hnízdění ptactva a hmyzu. Do všech fází projektu chtějí ochránci přírody zapojit veřejnost. Ta může například pomoci s vyhledáváním starých krajových odrůd nebo se může zúčastnit starodávného kosení v sadu. Lidé se budou moci zapojit také do výroby a instalace ptačích budek, hmyzích hotelů a broukovišť. Práce by měly být hotové v červenci 2014.

Projekt prostějovského sdružení Iris byl jedním ze tří, které uspěly v prv-

ní části letošního, v pořadí sedmého ročníku programu pro podporu regionů zvaného Velké komunitní g r a n t y

ČSOB. Po 300 tisících korunách získaly také Česká společnost ornitologická na projekt Josefovské louky

u Jaroměře v Královéhradeckém kraji a obec Nečín na Příbramsku na projekt lesní zahrady s herním mobiliářem v přírodním stylu. Ze 23 přihlášených záměrů postoupilo

do ostré soutěže patnáct projektů. Odborná komise navštívila osm nejlépe hodnocených. Ve finále

uspěla trojice projektů.

„Všechny nás potěšilo navýšení počtu kvalitních záměrů. Vybrat tři nejlepší bylo náročné. Věříme,

že jsme vybrali takové, jejichž realizace zvýší kvalitu života lidí v regionu a potěší nejen lidi z dané obce, ale všechny, kdo tato jedinečná místa někdy navštíví,“ uvedla ma-

nažerka společenské odpovědnosti ČSOB Alena Králíková.

Druhá část grantového programu bude vyhlášena 2. září a jejím cílem bude podpořit menší komunitní projekty. Ty budou moci získat grant do výše 70 tisíc korun. V rámci Menších komunitních grantů věnuje Grantový fond ČSOB částku milion korun na projekty zaměřené na péči o přírodní a kulturní dědictví na místní úrovni. Grantový fond Era věnuje další milion korun na podporu projektů týkajících se rozvoje komunitního života prostřednictvím spolkové činnosti a místní kultury.

Více informací o podmínkách grantového kola je na webových stránkách: www.csob.cz a www.nadacevia.cz. (red)

Chtěli zažít Banát, než ho „dobudou“ hordy turistů

Olomouc – Televizní dokument o krajanech, kteří před téměř dvěma sty lety odešli za lepším životem do nejbližšího koutu rakouské monarchie, aby tam nakonec našli ještě těžší životní podmínky než doma. To byl okamžik, kdy Marcela Moser z Olomouce začala snít, že se jednou podívá do rumunského Banátu. Podívala se tam za tři roky. A spolu s ní dalších deset účastníků expedice klubu přátel přírody Malá liška. Je tomu teprve pár týdnů, co se z Rumunska vrátili.

„Naši krajané se měli stát dřevorubci a měli dostat pole k obdělávání. Když se ale po dvouměsíčním strastiplném putování dostali až do Banátu, našli tam prales. Nezbyvalo jim nic jiného, než ho zkultivovat a pole si vydobýt od divoké přírody. Zaujala mě houževnatost zdejších lidí a okouzlo také to, že naši krajané si i po tak dlouhé době udrželi svou identitu a českou řeč,“ vzpomíná Marcela Moser, jak se do Banátu zamilovala už přes televizní obrazovku.

V čem byl tenhle výlet jiný oproti předchozím, které jste už s Malou liškou podnikli?

S Malou liškou jsme absolvovali hodně výletů, loni například do Skotska. Cesta do Banátu byla úplně jiná. Mířila mimo velké turistické cíle, za prostým životem našich krajanů. Chtěli jsme poznat tento krásný kraj, dokud jej ještě „nedobily“ hordy turistů. Chtěli jsme strávit čas pozorováním života na českých vsích a povykládat si s našimi krajaney. To se také povedlo. Češi jsou velmi milí a příjemní. V neděli po kostele tráví vzácné chvíle volna na táčkách – povídají si, co je za týden nového, co se kde stalo.

Banát se stává známým cílem českých turistů. Pro starousedlíky je to prakticky zdroj obživy. Jak jsou naši krajané zařizeni na rozrůstající se cestovní ruch?

Moje původní myšlenka před třemi lety byla ta, že uspořádám sbírku knih pro naše krajany. Jenomže děti valem ubývá, mladí se stěhují do Čech. Tak jsme se s Malou liškou domluvili, že pomůžeme tím, že tam pojedeme jako agroturisté. Využili jsme autodopravu rodáka pana Hružy Expreshružy, ubytování v rodinách, polopenzi tamtěž.

Také jsme u krajanů nakoupili cujku – místní pálenku, med, domácí sýry, ručně dělané papuče, šípková povídla a jednu klasickou nůši. Nakupovali jsme v místních obchodech a najali si koňské povozy. Lidé z Banátu nemají možnost si najít práci a jsou připraveni přijmout turisty.

AGROTURISTIKA. Krajanům pomůžete, když využijete místní ubytování, stravování nebo dopravu. Z Gerníku do Rovenska jeli účastníci olomoucké expedice Banát na žebříňáku.

Ve Svaté Heleně víc, protože tudy projdou prakticky všichni turisté.

Jak se například ve Svaté Heleně shání ubytování? Dá se vybírat mezi starými chalupami, moderními penziony či snad hotely?

S ubytováním není žádný problém. Informace jsou na internetových stránkách. My jsme tam byli mimo turistickou sezónu, ale raději jsme si všechno objednali předem. Taky nás bylo jedenáct a chtěli jsme být pohromadě. Vybírat se dá, můžete bydlet přímo v rodině a sledovat každodenní život krajanů, možnost bydlení je i v novém rumunském penzionu. Náš

cíl byl podpořit naše krajany, proto jsme bydleli v domech krajanů.

Jsou tamní obyvatelé stále tak pohostinní, jak se o nich traduje?

Lidé z Banátu jsou velmi pohostinní. Například na poslední chvíli jsme si objednali u paní Aničky

jídlo, třeba pečené selátko s bramborem a salátem. A když už jsme si mysleli, že se do nás určitě nic nevejde, přišly na řadu vynikající buchty nebo lívance. Lívance nám podávali se zakysanou smetanou, šlehačko-jahodovou pěnou a s domácím tvarohem. Nejsou sice u nás zapomenuté jídlo, ale v banátském pojetí je to harmonie vůně a chuti. Také jsme si objednali k obědu sumce v místní pekárně. Pan Nedvěd nám ho upek v chlebové peci. K němu jsme měli brambory nakrájené na plátky, dokřupava vypečené, a kukuřičnou kaši. Tu u nás neznáme a byla výborná.

Jaká je čeština našich krajanů?

Hovoří krásnou češtinou, v níž jsou slůvka, která my nepoužíváme. Například: „nýčko půjdeme na pole“, „lidé dočista umřeli“ a podobně. Paní Boudová z Gerníku by si chtěla koupit čtyřkolku pro jízdu na vzdálená pole. Její synové ji od toho zrazují těmito slovy: „Mámo, chcete, aby my Vám koupili smrt?“ To byla třešnička na dortu mluvy našich krajanů.

Prohlubují se sociální rozdíly mezi lidmi žijícími v Banátu?

My jsme byli ve dvou rodinách a je mezi nimi velký rozdíl. Ti, co bydlí ve Svaté Heleně, jsou nesrovnatelně bohatší než ti z Gerníku. A gerničtí jsou na tom zase o hodně lépe než lidé v Rovensku, které je v této linii nejbližší. Je to proto, že ne všichni turisté dojdou tak daleko a nejvíce peněz utratí ve Svaté Heleně, kam jede autobus. Přitom v Gerníku i Rovensku je ten „pravý“ Banát. Na cestě z Gerníku do Rovenska, kterou jsme částečně jeli na žebříňáku a částečně šli pěšky, jsme za celý den nikoho nepotkali. Mám dojem, že ve Svaté Heleně už je to takové hodně navštěvované – už tam nejsou jen domky a chalupy, ale i penziony, a tím pádem také větší zisk pro domácí.

Hodně se mluví o tom, že Banát opouštějí mladí lidé, kteří se vracejí kvůli práci do Čech. Jsou i výjimky – tedy mladí, kteří chtějí zůstat?

Nemohu posoudit, jestli se nějakí mladí lidé vracejí ze světa domů.

Pokračování na str. 4

Chtěli zažít Banát, než ho „dobudou“ hordy turistů

Pokračování ze str. 3

Na to jsme tam byli krátkou dobu. Například pan Beránek má ale osm dětí a všichni jsou v Čechách.

V podstatě všichni, se kterými jsme hovořili, mají někoho z rodiny u nás. Ale o tom, že by se někdo vrátil, nikdo nemluvil. Jenom pan Hřůza má autopark i autobus a pendluje mezi Banátem a Čechami. V Banátu není jiná práce než na poli a to je velká, nikdy nekončící dřina, kterou už mladí nechtějí. Většinou jezdí jen za svými příbuznými na krátkou dobu. Také se tam prodává hodně domů.

Poblíž Svaté Heleny nedávno vyrostlo přes dvacet větrných elektráren. Nezničilo to krajinu?

Pan Mocek nám vypravoval, že jim ty větrníky pomohly. Obec je večeř osvětlená a cesty k větrníkům jsou široké, sypané šterkem. Myslel, že tam při jejich stavbě i potom dostane práci. Ale práce na nich už skončily a s nimi i krátkodobé pracovní smlouvy. Větrníky jsou vysoké sto metrů a lopatky mají dlouhé padesát metrů. Vydávají hluk a je jich na

malém prostoru hodně.

Pokud člověk fotí v okolí Sv. Heleny, vždycky jsou na snímku. Teprve daleko za vsí si člověk oddychne, že už je mimo „civilizaci“.

Podle čeho jste vybírali výlety? Za-

měřili jste se na známé a popsané trasy, nebo jste se řídili vlastními zájmy?

Nechtěli jsme se každý den stěhovat, tak jsme dělali výlety po okolí Svaté Heleny a potom kolem Gerníku, kde jsme byli ubytováni. Než jsme jeli do Banátu, měla jsem plán, kam

který den půjdeme a co chceme vidět, a ten jsme v podstatě dodrželi. Nejdelší a nejkrásnější den byl ten, ve kterém jsme jeli a šli s panem Beránkem z Gerníku do Rovenska. Šlo s námi i hříbátko Riga a pes Že-

nenáročná a měří pět kilometrů, v podstatě té cestě moc neodpovídá. Ale je tam nádherná nespoutaná příroda, kterou u nás již nikde nemáme.

Až mě bolelo u srdce, že už musím jet domů, do města. V Banátu není žádný městský hluk, jen hučení potůčků. Cvrčí tam cvrčí a v dále slyšíte kukačku.

Zažili jste něco nezapomenutelného?

Ano, pro mě to byla nekrásnější dovolená. Navíc s lidmi z Malé lišky a jejich příznivců. Byla z nás opravdu skvělá parta. Jsem šťastná, že jsem mohla zažít tu atmosféru vesnice, která byla kdysi i u nás na Hané.

Co se mi v Banátu nelíbilo, byli „turisté“, kteří se na motorkách proháněli po lučních cestách. Bylo dobře, že jsme jich neviděli mnoho.

Kam pojedete příští rok?

Chystáme se do Litvy. Bude to opět netradiční turistika. Už se na ni těším. (red)

Aplikace Alois Nebel v mobilu provede turisty po Jeseníkách

Pokračování ze str. 1

Nejde o průvodce po filmových lokacích či nebelovských reáliích, protože ty jsou z velké části fikcí. Příběh Aloise Nebela se ale aplikací rozvíjí a nabízí návštěvníkům regionu možnost získat další komiksové příběhy. Ty vznikly speciálně pro potřeby aplikace. Jednou z lokalit, kam aplikace uživatele zavede, je i hlavní nádraží v Praze. Přímou na perónu lze porovnat filmové záběry, které byly natočeny v původní barevné verzi, se scénami převedenými do takzvané rotoskopie. Uživatel dokonce uvidí bonusové záběry, které ve filmu nenajde.

Aplikace nabízí jedenáct vybraných míst spojených s různými turistickými zajímavostmi. V každé lokalitě čeká turisty trasa od tří do deseti kilometrů, na které návštěvník postupně pomocí svého mobilního telefonu s GPS sesbírá komiksový příběh.

Aplikací provází charismatický hlas Miroslava Krobota, představitele Aloise Nebela. Komiks je možné získat pomocí mobilní aplikace jen

na konkrétních místech filmové trasy a slouží tedy jako odměna pro ty, kteří do regionu přijedou a jednotlivá místa navštíví.

V aplikaci jsou kromě nových komiksových příběhů u každé lokality i informace o daném místě, jeho historii a také doporučení, co dalšího zajímavého je v okolí k vidění. Uživatelé aplikace se dostanou na-

příklad do míst, kde se na Jesenícku těžilo zlato, k zaniklé lesní železnici i na místa, kde začaly procesy s čarodějnicemi. Návštěvník tak může sledovat příběhy Aloise Nebela a zároveň se seznámit s výběrem toho nejlepšího, co je v Jeseníkách a Rychlebských horách k vidění.

„Podle našich výzkumů se asi 1,5 miliónu českých turistů při výběru

dovolené nechá ovlivnit filmem. Více než čtyřicet procent turistů používá během dovolené mobilní aplikace,“ uvedl Rostislav Vondruška, generální ředitel agentury CzechTourism..

Aplikace k filmu Alois Nebel je prvním projektem agentury CzechTourism, ve kterém se podařilo využít současně několik aktuálních marketingových trendů. „Pracuje s filmovým příběhem, využívá mobilní technologie a navíc zahrnuje prvky na bázi rozšířené reality a geocachingu. Celý projekt tak integruje několik inovativních přístupů k marketingu cestovního ruchu,“ popsal Vondruška.

Mobilní aplikace je určena pro iPhone i telefony s operačním systémem Android a je možné ji stáhnout na portálu www.navstivtejeseniky.cz. Aplikace je dostupná v české a německé jazykové mutaci.

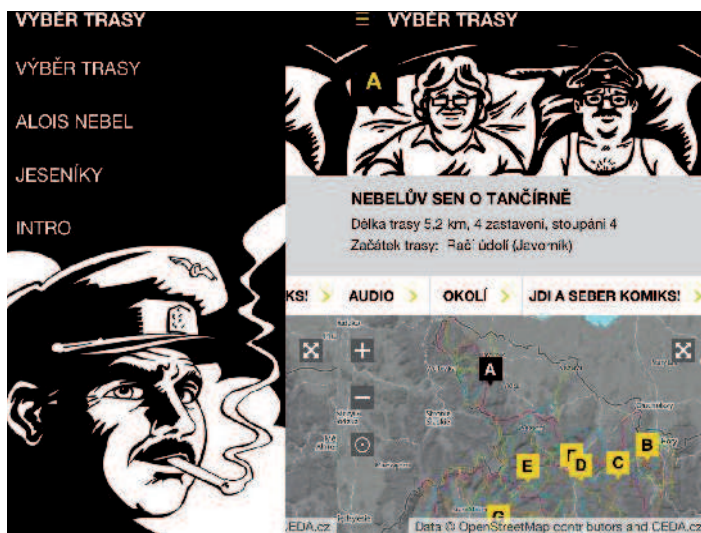
Barbora Hausková

PR manažer

Jeseníky – Sdružení cest. ruchu

tel.: 775 560 371

hauskova@jesenikytourism.cz

NOVÝ MARKETING CESTOVNÍHO RUCHU. Aplikace Alois Nebel v telefonu spojuje filmový příběh, mobilní technologie a prvky na bázi rozšířené reality a geocachingu.

Tucet báchorek z Podesní je kniha pro poutníky

Šumperk – Veselé i zadumané dávne příběhy vonící po jesenických horách, básničky krátce vtipné, kapky z historie Podesní pro zvědavé, pár zajímavostí výletníkům, kreslené hlavolamy pro děti a obrázky, co volají po vybarvování!

To všechno nabízí nová publikace *Tucet báchorek z Podesní*, kterou vydalo občanské sdružení *Obnova kulturního dědictví údolí Desné*. Místní legendy z obcí od Šumperka až po Vřesovou Studánku svázané do jedinečné publikace mohla veřejnost poprvé spatřit při letošním setkání zvaném *Pradědovy letohrady*, která se 22. června konala na chatě Paprsek.

„Jedná se o dvanáct pověstí z různých pramenů, z nichž některé ještě nebyly publikovány v češtině,“ uvedla Karla Černohousová ze sdružení *Obnova kulturního dědictví údolí Desné*. Spoluorganizátorem a iniciátorem projektu je *Městská knihovna Šumperk*.

Knižka zmiňuje obce v Podesní a ke každé se vždy váže báchorka, básnička, text o historických památkách konkrétní vsi, náhled nej-

bližších zajímavostí, stručný obsah báchorky v němčině a "Dětský koutek nad Desnou" neboli kreslený hlavolam pro děti.

Ozdobou knížky jsou neopakovatelné obrázky Petra Války, který je také autorem mapy, kde najdete celé údolí Desné s označenými místy legend.

„Není to odborná publikace, i když jsme se snažili o přesnost údajů. Je to knížka pro poutníky Podesním,“ podotkla Černohousová.

Báchorky jsou inspirovány místními pověstmi. Základem je příběh původní legendy, jenž je zasazený do historických regionálních kulis a hlavně do skutečného místa, kde se odehrává. Navíc jsou jen jména těch hrdinů, kteří žádná neměli.

Cílem vydání knížky je seznámit současné obyvatele a návštěvníky

Podesní s legendami, které si místní lidé předávali z generace na generaci a které jsou součástí genia loci této krajiny.

„Také z důvodu zprerhané kontinuity osídlení chceme nalézat ony kořeny, kterými byli původní obyvatelé spjati s jesenickým podhůřím. Vždyť právě dávne příběhy mohou být pramenem nejen ztraceného poznání, ale i pramenem naší lásky k místu, kde jsme doma,“

doplnila Černohousová.

Knižka bude k dostání na Pekařovské pouti 17. srpna, k sehnání je také v *Městské knihovně Šumperk* nebo v *Komunikačním a koordinačním centru Rapotín*.

A jak jsou v knize představeny jednotlivé obce? Tady je příklad z Hraběšic:

Sázeli se dva mlynáři

Melou boží mlýny stejně?
A melou taky mlynáři?
Ale jistě, to se v mlejně
tu daří a tu nedaří.

Každý si svůj balvan valí,
nikdo není amatér!

Ať jsme velcí nebo malí,
valme, prosím, vždycky fér!

Dědina Hraběšice leží schovaná v bočním údolíčku pod Kameným vrchem. Cestou odtamtud k civilizaci potkáte na konci krásného údolí osadu Šentál (Schöntal – Krásné Údolí), kterou dneska ukusuje kamenolom, a tak se sotva drží v příkré stráni. Obě dědiny smáčí palce u nohou ve stejném potoce, na kterém má každá z nich již od pradávna svůj mlýn.

V šentálské hospodě se scházivali strejci, aby tam v klidu popili a poklábosili. Tedy ne všichni. Občas sem shora z Hraběšic zašel i tamní mlynář Benjamin, aby si zchladil žáhu nejen studeným pivem, ale aj na mlynářském kolegovi z Šentálu. Dovedl ho popíchnout jedovatými řečmi tak, že i klidš Tobias vyletěl jak čertík z krabičky.

Jednou takhle v čase adventním, ve chvojím vyšňořeném výčepu, sešli se ti dva „od fochu“ u jednoho stolu. Kdo ví, proč se začali štengrovat, ale skončilo to u hrubé síly. Tedy ne na pěsti, ale pouze verbálně. „Vždycky, když se okřesávají kameny, zabodnu kypřici do země tak hluboko, že na ni můžu položit...“ (red)

Mezi námi: nic pro lhostejné

Olomouc – Senioři, kteří chtějí být aktivní, nebo lidé, kteří onemocněli rakovinou a potřebují se někomu svěřit, mohli sbírat kontakty a sdílet zkušenosti na veletrhu *Mezi námi*, který se konal začátkem června na olomouckém Výstavišti Flora. Svoje aktivity představilo přes padesát organizací z celého Olomouckého kraje.

„Jsme sdružení zaměřené na pohybové aktivity a takovou zvláštností je, že jsou integrované, takže si přijde na své opravdu každý. V našich hodinách se potkávají jak zdraví, tak handicapovaní nebo senioři,“ řekla Lenka Fasnerová z *Centra pohybu v Olomouci*. Právě senioři si mohli vybrat z bohaté nabídky projektu *Senioři bez hranic*. Tato prázdninová akce neziskových organizací nabízí program seniorům nad 55 let zdarma. Zájemci si mohou vybrat například výtvarné kurzy, vzdělávací semináře nebo jízdu

na in-line bruslích. Koordinátorka projektu *Milada Šnajdrová* vysvětlila, že mají jednapadesát aktivit v jednom balíčku: „V loňském roce jsme měli 650 účastníků a i dnes se těm neziskovkám plní kalendáře, protože senioři se hlásí už tady na veletrhu.“

Důchodkyně, která přišla na výstaviště s kamarádkou, byla nadšená: „Určitě se nenudíme, chodíme nordic walking a s turisty. Přesto si takovou akci nenechám ujít.“

Cílem akce *Mezi námi* je podle zástupce olomouckého magistrátu *Zdislava Dolečka* zlepšit informovanost veřejnosti. „Zjišťujeme, že informovanost není taková, aby se k lidem dostala. A co perfektně funguje je to, že informace nejsou poskytovány v kamenném domě, úřadě, ale někde, kam přijdou a zeptají se,“ vysvětlil Doleček.

Martina Vysloužilová
konvik@klikni.cz

Volné prostory k pronájmu

Olomouc – Volné prostory využitelné jako sklad, učebna nebo tělocvična nabízí k pronájmu *Církev československá husitská* ve Farského ulici v Olomouci-Hodolanech.

Nebytové prostory o výměře 200 metrů čtverečných se soci-

álním zařízením (WC, sprchy) a bezbariérovým přístupem jsou volné od 1. července 2013.

Zájemci mohou kontaktovat farářku *Vlastu Šantekovou* na telefonním čísle: 720 290 481 nebo e-mailu: ccshodolany@email.cz. (inz)

Děti mohou na tábor do univerzitních laboratoří

Olomouc – Děti, které chtějí zažít dobrodružství a proměnit se v mravence nebo prozkoumat vesmírnou planetu, mají příležitost přihlásit se na příměstské tábory olomoucké přírodovědecké fakulty. Kempy se nesou v duchu přírodních věd a jsou nabity hrámí v přírodě a nevěšnými zážitky v univerzitních laboratořích.

„Po zkušenostech z předchozích let se určitě nebudeme nudit a zažijeme spoustu legrace. Děti si vyrobí třeba zmrzlinu z jogurtu pomocí tekutého dusíku nebo sestrojí vlastní kompas. Takže neváhejte, stále ještě máme volná místa,“ řekla organizátorka Eva Jašková. Jedna z učeben se dokonce na pět dní promění v obří mravenišť a táborníci se podívají na svět tak, jak ho vidí malí mravenečci. V dalších dvou týdnech bude učebna představovat naopak záhadnou a neprobádanou planetu Ludibundus Physis X.

„Část programu zajišťují vědci, di-

daktici a odborníci z naší fakulty, kteří mají s přípravou takových akcí dlouholeté zkušenosti a jsou zárukou toho, že náplň bude pro děti nejen poučná, ale i poutavá,“ doplnil děkan přírodovědecké fakulty Juraj Ševčík.

Táborů se mohou zúčastnit děti od osmi do dvanácti let, které baví nejen příroda, ale také třeba chemické pokusy a netradiční soutěžní úkoly. Ty budou plnit v okolí moderní budovy fakulty. „Na příměstském táboře se mi vloni nejvíc líbilo, jak jsme vystřelovali raketu a že jsme mohli pracovat v pláštích v laboratoři jako vědci. Vždycky tam byla velká sranda a našel jsem tam taky spoustu kámošů,“ svěřil se účastník Adam Vacula.

Příměstské tábory patří mezi řadu volnočasových aktivit, které přírodovědecká fakulta úspěšně pořádá už řadu let. Během školního roku mohou školáci, které baví věda, navštěvovat například kluby nada-

ných dětí nebo dětskou univerzitu. Více informací na www.pevnostpoznani.cz.

Termíny táborů:

Objevitelé planety Ludibundus Physis X: 29. 7.–2. 8. 2013, 12.–16. 8. 2013 (denně od 7 do 17 hodin).

Týden v mraveništi: 22.–26. 7. 2013 (denně od 7 do 17 hodin).

Eva Jašková

Přírodovědecká fakulta

Univerzita Palackého Olomouc

tel.: 585 634 011

e-mail: eva.jaskova@upol.cz

JAKO MRAVENCI. Na příměstském táboře v laboratoři přírodovědecké fakulty si děti vyrobí například zmrzlinu z jogurtu pomocí tekutého dusíku nebo sestrojí vlastní kompas.

Jste sami na výchovu potomka? Nebudte sami také na práci

Olomouc – Celodenní kurz o tom, jak si udržet perspektivní práci, pořádá pro sólo rodiče APERIO – Společnost pro zdravé rodičovství, o. s. ve spolupráci s Občanským sdružením Heřmánčí.

Seminář se uskuteční 16. října 2013 od 8.30 do 16.30 hodin v Rodinném centru Heřmánek na návsi Svobody 38 v Olomouci (suterén MŠ Holice).

Kurz je určen všem, kdo jsou sami na výchovu dítěte.

Během celodenního školení se účastníci například dozví, jak se orientovat na trhu práce a v nabídkách zaměstnání, jak správně napsat životopis nebo jak zvládnout pracovní pohovor. Ten si účastníci kurzu vy-

zkouší také v praktickém nácviku. Kromě pracovních záležitostí dojde i na téma, jak si lépe poradit ve své životní situaci.

Kurz je založený na oceněném vzdělávacím a poradenském programu pro sólo rodiče, za který APERIO získalo 1. cenu v Národní soutěži kariérového poradenství.

Kurz je zdarma, podmínkou je včasné přihlášení a předem napsaný životopis.

Po dobu semináře bude zajištěno hlídání dětí a občerstvení.

Registrovat se lze do 9. října 2013 e-mailem: lucie.stanova@aperio.cz či na telefonním čísle 739 062 011.

(red)

Cenu hejtmana za rok 2012 dostal Jan Příborský

Olomouc – Cenu hejtmana Olomouckého kraje za práci ve prospěch osob se zdravotním postižením za rok 2012 získal někdejší dlouholetý šéf olomouckého TyfloCentra Jan Příborský. Cenu mu předal hejtmán Jiří Rozbořil na zasedání zastupitelstva kraje v pátek 28. června.

„Jan Příborský je příkladem toho, že i člověk s handicapem může být aktivní a ve svém oboru úspěšný,“ uvedl tiskový mluvčí Krajského úřadu Olomouc Ivan Rašák.

Jan Příborský od roku 1991 pracoval v krajském ambulancním středisku Tyfloservis Olomouc. V roce 2000 stál u vzniku TyfloCentra Olomouc, v němž zastával až do letošního března funkci ředitele. Založil pro-

dejní střediska speciálních slepekých pomůcek.

Jan Příborský se také podílel na prosazení a realizaci orientačních prvků pro nevidomé jako zvukové a hlasové majáčky nebo reliéfní pásy na ulici či nádraží. V roce 1993 vytvořil novou metodiku čtení a psaní Braillova písma pro dospělé nevidomé čtenáře.

V současné době je ředitelem sociální firmy ERGONES, kde pomáhá zdravotně postiženým a komunikuje s jejich potenciálními zaměstnavateli.

Udělování ceny hejtmana je jedním z opatření Krajského plánu vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. (red)

e-Bulletin UNO – elektronický čtrnáctideník Unie nestátních neziskových organizací Olomouckého kraje vydává Nadační ústav regionální spolupráce, o. p. s. (Jeremenkova 1142/42, 779 00 Olomouc, IČ: 26844389). Redakční rada: Ing. Jiří Rudolf, Mgr. Marcela Vystřčilová, Mgr. Hana Kroupová, JUDr. Hynek Pečinka, Luboš Langer. Jazyková korektura: Mgr. Petra Klimková. Odpovědná redaktorka: Mgr. Petra Klimková, tel.: +420 606 718 836, e-mail: bulletin@uno-ok.cz.

E-bulletiny jsou archivovány na adrese www.uno-ok.cz. Informace uvedené v tomto bulletinu neobsahují vyčerpávající analýzu daných témat. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky zkrátit, případně stylisticky upravit. Za věcnou správnost odpovídá autor příspěvku. Jednotlivé příspěvky vyjadřují názory autorů a nemusí korespondovat s postoji vydavatele.

Ceník inzerce pro členy Unie: A4 – 500 Kč, A5 – 300 Kč, A6 – 200 Kč. Organizace, které nejsou členy Unie, zaplatí dvojnásobek. Komerční inzerce: A4 – 2.000 Kč, polovina strany – 1.000 Kč, A5 – 500 Kč.